

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

CZ.1.07/1.5.00/34.0619

Zvyšování vzdělanosti pomocí e-prostoru

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

**Soukromá střední škola a jazyková škola s právem státní
jazykové zkoušky Č. Budějovice, s.r.o.,
Jeronýmova 28/22, České Budějovice**

- Název materiálu: 7. Písemnosti ve styku s peněžními ústavy a poštou
- Autor: Ing. Tereza Horová
- Období vytvoření: Březen 2013
- Ročník: Obchodní akademie 3. a 4. ročník, Ekonomické lyceum 3. ročník, Podnikání 2. ročník, Podnikání dálkové 3. ročník

Kód materiálu: Klíčová aktivita III/2

Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

- Tematická oblast: Písemná a elektronická komunikace – Písemnosti ve styku s peněžními ústavy a poštou
- Anotace, způsob použití: DUM je určen pro výklad učiva pro předmět Písemná a elektronická komunikace – oblast Písemností s peněžními ústavy a poštou

Písemnosti ve styku s peněžními ústavy a poštou

POŠTOVNÍ SLUŽBY

V České republice jsou základní poštovní služby upraveny zákonem o poštovních službách. Tento zákon vymezuje pojem poštovní služba jako poštovní podání, třídění a přepravu poštovních zásilek prováděna za účelem dodání poštovní zásilky příjemci, ale i dodání a poukázání peněžní částky.

Provozování poštovních služeb

- u nás je poskytování těchto služeb považováno za volnou živnost, ale tyto služby smí poskytovat výhradně jediný provozovatel, který služby zajišťuje na celém území republiky
- v ČR je držitelem poštovní licence Česká pošta, s. p.

Základní pojmy v souvislosti s poštovními službami

Listovní tajemství

- toto právo je ukotveno v Listině základních práv a svobod, podle které by nikdo neměl porušit listovní tajemství až na výjimky, které jsou stanoveny zákonem
- listovní tajemství se vztahuje i na zprávy v telefonu, ale i e-maily
- zachovat listovní tajemství jsou povinni všichni občané a při porušení se jedná o trestný čin

Poštovní tajemství

- znamená, že by provozovatel poštovních služeb měl zachovat mlčenlivost o všech záležitostech, které se týkají jejich poskytování
- mlčenlivost je opět ukotvena v zákoně, konkrétně zákoně č. 29/2002 Sb., zákon o poštovních službách a týká se pracovníků České pošty i ostatních provozovatelů poštovních služeb

Den podání

- den, ve kterém byla pošta o službu požádána
- u zásilek, které byly vloženy do poštovní schránky je to pak den nejbližšího výběru schránky

Podací lístek

- odesílatel jej vyplňuje v okamžiku, kdy chce zásilku poslat doporučeně
- pošta podací lístek stvrdí razítkem
- pošta razítkem potvrzuje tyto údaje:
  - údaje uvedené odesílatelem,
  - druh zvolené poštovní služby,
  - podací číslo poštovní zásilky,
  - den podání,
  - cenu poštovní služby,
  - hmotnost zjištěnou při podání.

Dobírka

- pokud odesílatel posílá adresátovi zásilku, která není uhrazena, vybírá pošta při dodání zásilky od příjemce stanovenou peněžní částku (max. 100.000,-- Kč), pošta ji vyplácí do 3 pracovních dnů ode dne, kdy ji převzala od příjemce
- odesílatel musí vyplnit adresní štítek, který obsahuje:
  - výši dobírkové částky – uvádíme ji slovy i číslem,
  - údaje o peněžním ústavu (název, číslo účtu), kam mají být peníze poslány.

Dodejka

- písemné potvrzení, které prokazuje, že zásilka byla dodána příjemci
- odesílatel ji vyplněnou předává se zásilkou
- dodejka může mít podobu kartičky nebo se připojí k obálce
- *dodejková obálka bez pruhu* – znamená Doporučeně Dodejka
- *dodejková obálka s modrým pruhem* – znamená Doporučeně Do vlastních rukou, tzn. do rukou adresáta či jeho zákonného zástupce
- *dodejková obálka s červeným pruhem* – znamená Doporučeně Do vlastních rukou výhradně jen adresáta

Balíkové služby

- pokud se v průběhu dodání s doporučeným balíčkem či cenným balíkem něco stane, odpovídá provozovatel za ztrátu či poškození
- náhrada škody se poskytuje až do výše částky určené odesílatelem nebo částky sjednané ve smlouvě
- přijetí i vydání zásilky se potvrzuje podpisem
- poštovní průvodky - používají se pro posílání balíků (do 15 kg)

Odpovědní zásilka

- tato zásilka znamená, že cenu za službu hradí odesílatel
- používá se např. u vyplněných formulářů anket, objednávky zásilkových obchodů

Poštovní poukázky /složeny/

- nástroj platebního styku, který se používá pro převod peněžních částek, jejichž výše není omezena
- existuje několik typů poštovních poukázek

a) poštovní poukázka typu A

- je určena ke složení peněžní částky v hotovosti na poště a jejímu adresátovi je částka připsána na účet banky
- používá se, např. když občan platí něco nějaké organizaci na účet (elektrina)
- růžová s červeným tiskem

b) poštovní poukázka typu B

- je určena k výplatě peněžní částky adresátovi /občan/ v hotovosti
- peněžní částka je převedena poště z účtu
- poukázku vypracovává na PC pošta

c) poštovní poukázka typu C

- žlutá s červeným tiskem
- občané posílají pomocí ní peníze mezi sebou
- plátce složí v hotovosti částku na poště, adresátovi jsou peníze vyplaceny rovněž v hotovosti

d) poštovní poukázka typu D

- bílá s červeným tiskem, telegrafická poukázka => rychlé posílání peněz

Vyplňování poštovních poukázek

- musí být čitelné, bez chyb a oprav
- peněžní částku píšeme tak, aby její jednotky byly před označením haléřů, a místo před částkou proškrtneme rovnítky

- slovy se částka píše jako složená číslovka dohromady, hned od začátku šrafované řádky, např. Jedentisícčtyřistapadesátšest
- pro zasílání peněz do zahraničí se používají mezinárodní poštovní poukázky

VZORY POŠTOVNÍCH POUKÁZEK A PODACÍHO LÍSTKU

Poštovní poukázka A
Podací lístek
Podací číslo

Cena
Česká pošta, s.p.
IČ: 47114983

Česká pošta

Účel platby **SPLÁTKA**

Číslo účtu / Kód banky **19-13870512/0100**
V. symbol **210366**
S. symbol

Odesílatel **Jiří Kouba**
Vinohradská 88
130 00 Praha 3

Č. účtu /0300

Částka Kč 2380 00
Tr. kód 114

Ve prospěch účtu*)
0000190013870512

Kód banky 0100
V. symbol 210366
K. symbol 0559
S. symbol

*) Údaje zaručujeme výhradně, první část čísla účtu (předčísí) uvodíte před zřetězením svého záru

Odesílatel (hůlkovým písmem, tiskem)
Jméno **J I Ř Í**
Příjmení **K O U B A**
ulice (obec), č. domu, PSČ, dodávací pošta
V I N O H R A D S K Á 8 8
1 3 0 0 0 P R A H A 3

Adresa majitele účtu
LBD Praha 3
Lucemburská 49
130 00 Praha 3

Zpráva pro příjemce (hůlkovým písmem, tiskem)
S P L Á T K A

Vyplní plátce - majitel Postřira nebo Postkonta jen při bezhotovostní úhradě

Datum, právoplatný podpis

Datum splatnosti

Zúčtujte na vrub účtu plátce
000000

Kód banky 0300

114<

Poštovní poukázka C
Podací lístek

Cena
Česká pošta, s.p.
IČ: 47114983

Česká pošta

Účel platby **6500 Kč 00 h**

Slovy **Šesttisícpětsát**

Adresát **JANA NOVOTNÁ**
DLAŽDĚNÁ 15
602 00 BRNO 2

Odesílatel **JIRÍ DVOŘÁK**
LUCEMBURSKÁ 48
130 00 PRAHA 3

Částka Kč 6500 00
Tr. kód 117

Lhůta pro výplatu

Do vlastních rukou výhradně jen adresáta
 Dodejka
 Posílanky

Do vlastních rukou

Prvními musí být vyplněny údaje částka Kč, adresa adresáta a odesílatěle.

PSČ adresáta musí být uvedeno s příslušnou částí.

Další pokyny pro vyplnění jsou uvedeny na zadní straně.

Adresát **JANA NOVOTNÁ**
DLAŽDĚNÁ 15
BRNO 2

Odesílatel **JIRÍ DVOŘÁK**
LUCEMBURSKÁ 48
PRAHA 3

Zpráva pro adresáta
BŘEZEN 2007

117+

Podací lístek

Vyhrazeno pro služební údaje pošty		
Odesílatel		
Adresát		Dobírka Kč
		Udaná cena Kč
Druh zásilky	Hmotnost	Cena služby
Podací číslo	Poznámka	Placeno v hotovosti

BANKOVNÍ SLUŽBY

- při proplácení faktur se většinou používá bezhotovostní platební styk
- doklady, které se používají při bezhotovostním platebním styku – příkaz k úhradě či inkasu, hromadný příkaz k úhradě či inkasu a trvalý příkaz k úhradě či inkasu
- **vyplňování:**
  - na počítači pomocí šablony,
  - na stroji,
  - v ruce – bez mazání a škrtnání.
- **používané značky:**
  - KS – konstantní symbol – číselný kód označující účel platby,
  - VS – variabilní symbol – max. desetimístné číslo sloužící příjemci pro bližší identifikaci platby,
  - SS – specifický symbol – číselný kód pro zpracování platby,
  - CR – kredit – platba připsaná na účet,
  - DB – debet – platba odepsaná z účtu.
- **rozdělujeme pojmy:**
  - zaplatit – při použití hotovosti, zaplatit věc, službu atd.
  - uhradit – bez použití hotovosti, provést úhradu za věc (z účtu)

NÁSTROJE PLATEBNÍHO STYKU

Příkaz k úhradě

- odběratel zásilky /plátce/ dává své bance příkaz k převodu částky ze svého účtu ve prospěch účtu příjemce /dodavatele/, 2 dny před splatností

Příkaz k inkasu

- podává 2 dny před splatností dodavatel pobočce své banky, aby vyinkasovala částku z účtu odběratele, odběratel s inkasem musí písemně souhlasit

Hromadný příkaz k úhradě

- vystavuje odběratel k úhradě 2 nebo více faktur a závazků splatných ve stejný den

Hromadný příkaz k inkasu

- dodavatel inkasuje prostřednictvím své banky za pohledávky splatné v 1 den

Trvalý příkaz k úhradě/inkasu

- příkazuje se jím bance, aby v požadovaných termínech opakovaně uhrazovala/inkasovala určité platby, a to až do odvolání
- o pohybech na účtu informují výpisy z účtů

Hotovostní platební styk

1) skládáme hotovost v bance

- pokladní složenka (tiskopis banky) – není to účetní doklad, najdeme ho na přepážce v bance, je šedivá

2) výběr hotovosti z účtu

- *výběrní lístek* – dostaneme ho na přepážce v bance, je růžový
- *šeky vystavené klientem banky* – při jejich použití je nutná legitimace občanským průkazem, u šeku se měsíc vyplňuje slovy, opravy nejsou dovoleny, příjem peněz se potvrzuje podpisem na rubu šeku
- *platební karty* pro výplatu z bankomatů

VZORY NÁSTROJŮ PLATEBNÍHO STYKU

BANCE _____

POBOČCE _____

PŘÍKAZ K ÚHRADĚ

bankovní spojení		datum splatnosti			
číslo účtu plátce	kód banky				
		měna	symboly plateb		
číslo účtu příjemce	kód banky	částka	variabilní	konstantní	specifický
doplňující údaj banky			údaj pro vnitřní potřebu příkazce		

_____ **místo a datum vystavení**

_____ **podpis příkazce**

Příkaz k úhradě - inkasu¹⁾

Bance .....²⁾

pobočce ..... splatný dne .....

zúčtujte

na vrub účtu číslo	kód banky	symboly platby		
		variabilní	konstantní	specifický
ve prospěch účtu číslo	kód banky	částku		
doplňující údaj banky ²⁾		údaje pro vnitřní potřebu příkazce		

V ..... dne .....

.....
razičko a podpisy příkazce

1) Nohodící se šekta
2) Údaj banky pro vnitřní potřebu

19 9101 - Vydává FORMTISK, Dominikánské nám. 5, Brno
Tiskárna Charvát, spol. s r. o., Velké Meziříčí

PRACOVNÍ LIST ŽÁKA

1. ÚKOL – Úrazové pojištění

Jarmila Konopásková z Přerova si sjednala u České pojišťovny úrazové pojištění. Aby mohla platit pravidelné úhrady, založila si běžný účet u Komerční banky v Přerově 1. Číslo účtu má 77632186/0100. Sjednaná částka pojistného činí 700 Kč měsíčně. Paní Konopásková proto 21. prosince t. r. dává příkaz bance, u které má zřízen účet, aby peněžní ústav pravidelně měsíčně, a to vždy k 20. dni, převáděl pojistné ve prospěch účtu číslo 0279856941/2700, variabilní symbol 4145690931, konstantní symbol 0379. Úrazové pojištění sjednala od 1. ledna 2014. Platnost příkazu je na dobu neurčitou. Vypracujte na tiskopis (naleznete ho na stránkách <http://www.nuv.cz/vzdelavani-v-cr/statni-tesnopisny-ustav/balicek-tiskopisu>).

2. ÚKOL – Vánoční odměna

Daniela Kloučková, RČ 635815/1245, provozuje kadeřnický salón. Finanční prostředky má uloženy na běžném účtu č. 4021215680/0100 u Komerční banky v Praze 6. Svým čtyřem kadeřnicím, které zaměstnává, chce vyplatit v hotovosti vánoční odměnu. Každá obdrží 2.850,-- Kč. Peněžní částku požaduje vydat v bankovkách a mincích optimální hodnoty, aby nemusela vybranou částku rozměňovat. Variabilní symbol 9, konstantní symbol 0379. Doklad vystavuje a peníze vybírá 20. prosince t. r. Vypracujte výběrní lístek (naleznete ho na stránkách <http://www.nuv.cz/vzdelavani-v-cr/statni-tesnopisny-ustav/balicek-tiskopisu>).

3. ÚKOL – Sponzor

Dalibor Vopálka, Křížová 359, 362 35 Abertamy, chce přispět na provoz Psího útulku Luna, Kolmá 11, 352 01 Aš 1. Na internetu si zjistil potřebné informace – číslo účtu 4567890/0100, variabilní symbol 9, konstantní symbol 359. Peníze ve výši 3.000,-- Kč skládá na poštu v hotovosti. Vypracujte poštovní poukázku typu A (naleznete ji na stránkách <http://www.nuv.cz/vzdelavani-v-cr/statni-tesnopisny-ustav/balicek-tiskopisu>).

4. ÚKOL – Aukce

Minulý týden se Vám podařilo na serveru www.aukro.cz vydražit a prodat Vaše nenošené kalhoty. Tyto kalhoty posíláte doporučenou zásilkou ve větší obálce, a proto potřebujete vyplnit podací lístek. Kalhoty vydražila paní Jana Nováková (K Sadu 23, 753 01 Hranice na Moravě). Vyplňte řádně všechny nutné údaje na podacím lístku, vč. Vaší adresy. Podací lístek naleznete na stránkách <http://www.nuv.cz/vzdelavani-v-cr/statni-tesnopisny-ustav/balicek-tiskopisu>.

Zdroje informací:

FLEISCHMANNOVÁ, E., KULDOVÁ, O., JONÁŠ, I. *Písemná a elektronická komunikace* 2. 1. vydání. Praha: Fortuna, 2005. 152 stran. ISBN 80-7168-924-6

Poštovní poukázka typu A (online). 2013 (cit. 2013-03-22). Dostupné z WWW:

<<http://www.ceskaposta.cz/cz/sluzby/penezni-sluzby/cr/postovni-poukazka-a-id254/>>

Poštovní poukázka typu C (online). 2013. (cit. 2013-03-22). Dostupné z WWW:

<<http://www.ceskaposta.cz/cz/sluzby/penezni-sluzby/cr/postovni-poukazka-c-id257/>>

Poštovní služby (online). 2013 (cit. 2013-03-22). Dostupné z WWW: <<http://www.ctu.cz/pusobnost-ctu/postovni-sluzby.html>>

Příkaz k úhradě (online). 2013 (cit. 2013-03-22). Dostupné z WWW: <<http://www.zbynekmlcoch.cz/informace/ke-stazeni/vzory-a-tiskopisy-zdarma/prikaz-k-uhrade-vzor-k-tisku-formular-tiskopis-ke-stazeni-online-zdarma>>

Příkaz k inkasu (online). 2013 (cit. 2013-03-22). Dostupné z WWW: <<http://www.zbynekmlcoch.cz/informace/ke-stazeni/vzory-a-tiskopisy-zdarma/prikaz-k-inkasu-tiskopis-formular-vzor-ke-stazeni-online-zdarma>>

Podací lístek (online). 2013 (cit. 2013-03-22). Dostupné z WWW: <<http://www.nuv.cz/vzdelavani-v-cr/statni-tesnopisny-ustav/balicek-tiskopisu>>

Sponzor: *Rozhledy (časopis)*, 2011, 86. ročník, 5. číslo, strana 7. ISSN 1214-5653

Úrazové pojištění: *Rozhledy (časopis)*, 2010, 86. ročník, 4. číslo, strana 7. ISSN 1214-5653

Vánoční odměna: *Rozhledy (časopis)*, 2010, 86. ročník, 4. číslo, strana 7. ISSN 1214-5653

Poštovní služby: *Rozhledy (časopis)*, 2010, 85. ročník, 9. číslo, strana 2. ISSN 1214-5653

Listovní a poštovní tajemství: *Rozhledy (časopis)*, 2010, 85. ročník, 7. číslo, strana 2. ISSN 1214-5653

Základní poštovní služby: *Rozhledy (časopis)*, 2010, 85. ročník, 8. číslo, strana 2. ISSN 1214-5653

vlastní materiály